knowledge, truth of the fact) precede further experience, will organize and direct it. Act as the tool which serves for receiving and formation of new knowledge of theoretical level (aprioristic knowledge, knowledge the acquired from consciousness, theoretical knowledge, truth of reason).

From here follows: to truly consider "harm" as an ontologic sign of the objective party of an misconduct which is inherent in crimes and administrative misconducts. Gnoseological a sign of the objective party of structure of an misconduct which is inherent in crimes and administrative misconducts is "public danger".

Its existence or absence in harmful action is proved during the investigation of the corresponding affairs. Proof consists: a) in research and an assessment by the subject of investigation of all circumstances of act; b) to the formulation of the conclusion about its qualification. The sign of the objective party of structure of an misconduct – "public danger" actually appears in it the conclusions (the resolution on the case of administrative misconduct, a sentence of court) gnoseological.

On the basis of differentiation of the actual signs of an administrative misconduct from signs of structure of an administrative misconduct the ratio is investigated: a) public harm of an administrative misconduct; b) public danger of an administrative misconduct. It is proved: 1) Public harm – ontology of an administrative misconduct. Public harm – a posteriori sign of an administrative misconduct; 2) Public danger – gnoseology of an administrative misconduct. Public danger – an aprioristic sign of an administrative misconduct.

Main conclusion: an administrative misconduct is act in gnoseology of which existence of signs of structure of an administrative misconduct is proved.

Keywords: administrative misconduct; misconduct ontology; misconduct gnoseology; actual indication of an misconduct; legal components of an misconduct; posteriori legal signs of an misconduct; aprioristic legal signs of an misconduct; public danger of an administrative misconduct; public harm of an administrative misconduct.

DOI: 10.33766/2524-0323.89.162-172

УДК 342.95:349.6(477)

В. М. Комарницький,

доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії з проблем
попередження, припинення та розслідування
злочинів територіальними органами
Національної поліції України
Луганського державного університету
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка
(м. Северодонецьк, Україна)
e-mail: mail@lduvs.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-1510-2395>

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

У статті досліджено питання, пов'язані з регулюванням адміністративної відповідальності у сфері оцінки впливу на довкілля. Зокрема, акцентовано увагу на проблемі визначення складів адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок здійснення оцінки впливу на довкілля, а також обгрунтовано

пропозиції щодо усунення прогалин і недоліків у формуванні цих складів у Кодексі України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

Ключові слова: оцінка впливу на довкілля, адміністративне правопорушення у сфері оцінки впливу, правові екологічні вимоги, адміністративні санкції за порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Постановка проблеми. Прийняття Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 [2] спричинило оновлення (коригування) законодавства з відповідного питання, серед іншого, й у частині, що стосується адміністративної відповідальності за порушення вимог зазначеного Закону та інших нормативно-правових актів, котрі регулюють досліджувану сферу суспільних відносин. Це обумовлює потребу в аналізі відповідних положень КУпАП щодо визначення їх вичерпності для вирішення завдань запобігання небезпечних фізичних, хімічних, біологічних впливів на довкілля ще на стадії здійснення процедури оцінки такого впливу та можливості оперативно відреагувати на будь-які порушення цієї процедури. Актуальність дослідження зумовлена ще й тим, що на сьогодні не надто велика кількість публікацій щодо такого аспекту адміністративної відповідальності у сфері забезпечення екологічної безпеки, як порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля, які сприяли б виробленню загальної позиції щодо її вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як уже зазначалось, публікації, у яких учені досліджували питання адміністративної відповідальності за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля, нечисленні. Їх здійснювали такі автори, як: Д. Капчук [3], Р. Ленівський [4], Н. Малишева, Ю. Шемшученков [5], Т. Третяк [6], О. Бондаренко, Р. Гаврелюк, К. Журбас, О.Тарасова та ін [7]. Зазвичай у відповідних працях адміністративну відповідальність аналізують фрагментарно, зокрема в контексті загальної тематики законодавчого регулювання оцінки впливу на довкілля.

Формулювання цілей. Метою статті є аналіз складу адміністративних правопорушень у сфері оцінки впливу на довкілля та обґрунтування пропозицій щодо оптимізації їх складів у КУпАП.

Виклад основного матеріалу. До адміністративної відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства про оцінку впливу на довкілля, притягають відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення. У ньому склади відповідних правопорушень і санкції за їх скоєння згруповано в такі глави:

1) Гл. 7 «Адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини», у якій встановлена відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля (ст. 91⁵);

2) Гл. 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією», у якій ст. 172⁹⁻² встановлена відповідальність за порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля;

3) Гл. 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління», до складу яких ст. 212³ «Порушення права на

інформацію та права на звернення» унесено правопорушення, пов'язані з не оприлюдненням інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», несвочасним внесенням документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля [8] згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» та обмеженням доступу до інформації, унесеної до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Перша група правопорушень має складний характер. Зокрема, частина перша ст. 91⁵ КУпАП встановлює відповідальність за надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності, порушення встановлених законодавством вимог процедури щодо здійснення оцінки впливу на довкілля, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів [9]. Тобто об'єктивна сторона цієї групи правопорушень характеризується протиправною поведінкою, яка виявляється в порушеннях правових вимог щодо складу та змісту інформації про вплив на довкілля планованої діяльності, що має міститися в повідомленні про плановану діяльність, звіті з оцінки впливу на довкілля, оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, висновку з оцінки впливу на довкілля, а також порядку проходження процедури такої оцінки (зокрема, порядку інформування громадськості про планову діяльність, підготовки суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля, проведення громадського обговорення звіту оцінки впливу на довкілля, підготовки уповноваженим органом висновку з оцінки впливу на довкілля, прийняття рішення про провадження планованої діяльності та його отримання суб'єктом господарювання). Ці правопорушення тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Частиною другою ст. 91⁵ КУпАП встановлена адміністративна відповідальність за недотримання під час провадження господарської діяльності, експлуатації об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, зокрема з видобуванням ресурсів корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля, рішеннях про провадження планованої діяльності та проєктах будівництва, розширення, перепрофілювання, ліквідації (демонтажу) об'єктів, інших втручань у природне середовище і ландшафти, з-поміж іншого, з видобуванням корисних копалин, використанням техногенних родовищ корисних копалин, а також змін у цій діяльності або подовження строків її провадження – до моменту забезпечення виконання таких екологічних умов. Основною кваліфікуючою ознакою зазначеної протиправної поведінки є порушення екологічних умов, передбачених у висновку з оцінки впливу на довкілля та рішеннях про провадження планованої діяльності. Загальний склад і зміст цих умов зазначено в частині п'ятій ст. 9 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Визначено, зокрема, що у висновку з оцінки впливу на довкілля мають бути встановлені: умови використання території та природних

ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності; умови щодо охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності; умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків; умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності, щодо якої здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу [10] тощо. Скоєння правопорушення, встановленого частиною другою ст. 91⁵ КУпАП, тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Друга група правопорушень досліджуваної сфери є складовою адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією (Гл.13-А КУпАП). До цієї групи входить частина перша статті 172^{9,2} «Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля», що охоплює таке: порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля, втручання в підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля чи рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля, відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом.

На цю групу правопорушень поширюється загальне визначення «правопорушення, пов'язаного з корупцією», надане в ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 №1700-VII [11], – це діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, учинене особою, зазначеною в частині першій ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Спеціальними суб'єктами правопорушення, пов'язаного з корупцією, визначеного в ст. 172^{9,2} «Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля» КУпАП, є особи, які зазначені в пункті 1, підпунктах «а» та «б» пункту 2 частини першої ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» (Примітка до ст. 172^{9,2}). Це, зокрема, особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування – народні депутати України (депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови; посадові та службові особи державних органів, посадові особи місцевого самоврядування та ін.), а також особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені в пункті 1 частини першої цієї статті; особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги, наприклад, аудитори, оцінювачі, експерти та інші особи). Скоєння правопорушень, встановлених частиною першою ст. 172^{9,2} КУпАП, тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. А в разі, коли ті самі дії, учинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною

першою ст. 172⁹², то це потягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від чотирьохсот до шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Третю групу адміністративних правопорушень цієї сфери презентують ті, що пов'язані з порушенням права на інформацію. Відповідні правопорушення визначені в ст. 212³ «Порушення права на інформацію та права на звернення», яка розміщена в гл. 15 «Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління». Ідеться про:

- не оприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» та іншими законами, яке тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (частина перша ст. 212³);

- несвоєчасне внесення документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», обмеження доступу до інформації, унесеної до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, які тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (частина восьма ст. 212³).

Під час розгляду адміністративних правопорушень у цій сфері треба відзначити існування кореспондуючого зв'язку між складами цих правопорушень, визначених у КУпАП та в ст. 15 «Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля» Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Згадана стаття містить загальний перелік правопорушень у цій сфері, у якому зроблена спроба максимально детально змодельовати різні варіанти протиправної поведінки в аналізованій сфері суспільних відносин. Цей перелік виконує важливу оцінно-орієнтувальну функцію під час формування різного роду санкцій за їх скоєння (охоплюючи адміністративні). Ці санкції можуть прив'язуватися до вже сформульованих правопорушень або ж конкретизуватися, уточнюватися в їх контексті. У такому разі за приклад може слугувати адміністративна відповідальність за несвоєчасне внесення документів до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля та обмеження доступу до інформації, унесеної до цього Реєстру (частина восьма ст. 212³ КУпАП). Ці правопорушення безпосередньо не передбачені в ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», але є варіантом інтерпретації, конкретизації такого правопорушення, як порушення встановленої законодавством процедури здійснення оцінки впливу на довкілля (абзац 2 частини першої пункту один ст. 15). Це є позитивним моментом розвитку адміністративної відповідальності за правопорушення з оцінки впливу на довкілля, проте є і негативний.

Не всі правопорушення, визначені в ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», отримали «прописку» у КУпАП. Ідеться про такі правопорушення, як «підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля», «неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при

прийнятті рішення про провадження планованої діяльності», «провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності» [12]. Це утворює невинуватити прогалини у формуванні складу правопорушень у цій сфері, не забезпечує зв'язку між задекларованими намірами боротьби з конкретними протиправними діями в процесі оцінки впливу на довкілля та реальними заходами щодо покарання осіб, винних у їх скоєнні.

Важливо, що зазначені правопорушення мають самостійне значення, не охоплюються складами інших правопорушень, за скоєння яких КУпАП вже встановлена адміністративна відповідальність. Приміром, надання завідомо неправдивих чи неповних відомостей про вплив на довкілля планованої діяльності, за скоєння якого встановлена відповідальність частиною першою ст. 91⁻⁵ КУпАП, може мати місце під час оприлюднення повідомлення про плановану діяльність (має містити, серед іншого, інформацію про екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами; необхідну еколого-інженерну підготовку і захист території за альтернативами; сферу, джерела та види можливого впливу на довкілля тощо) або ж в іншій документації, необхідній для оцінки впливу на довкілля, яку надає відповідний суб'єкт господарювання. Натомість, таке правопорушення, як «підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля», яке не внесено до складу правопорушень ст. 91⁻⁵ КУпАП та інших статей цього Кодексу, стосується дій:

а) суб'єктів господарювання, пов'язаних з оформленням звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, унесенням до нього інформації, яка дає змогу твердити про відповідність цієї діяльності вимогам екологічного законодавства, і є підставою для надання позитивного висновку за результатами оцінки впливу на довкілля. Відповідно до частини першої ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» суб'єкт господарювання «несе відповідальність за достовірність наведеної у звіті інформації згідно із законодавством». І таку відповідальність мають не тільки декларувати, а й безпосередньо завбачити в КУпАП, ст. 91⁻⁵ якого має передбачати санкції за підготовку завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля;

б) уповноваженого територіального органу та уповноваженого центрального органу (їх посадових осіб), на яких покладено видачу висновку з оцінки впливу на довкілля, у якому з огляду на результати оцінки впливу на довкілля планованої діяльності визначається допустимість чи обґрунтовується недопустимість провадження планованої діяльності та визначаються екологічні умови її провадження. Цей висновок є ключовим документом оцінки впливу на довкілля, що обов'язковий для виконання, зокрема, під час прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Тож посадові особи уповноважених органів, залучені до видачі висновку про оцінку впливу на довкілля, мають чітко усвідомлювати свою відповідальність. Сприяти цьому має встановлення в ст. 91⁻⁵ КУпАП санкцій за підготовку завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля.

Також не погоджуємося з тим, що за межами дії КУпАП залишилося таке правопорушення, як «неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності» (абз. 3 частини першої пункту 1 ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»). Відсутність адміністративних санкцій, які мали б бути застосовані до посадових осіб, винних у порушенні законодавчих вимог щодо обов'язкового врахування висновку з оцінки впливу на довкілля в рішенні про провадження планованої діяльності, штучно знижує рівень відповідальності таких осіб. Отже, треба усунути цю прогалину в КУпАП.

Екологічно ризиковою є провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності. Потенційно така діяльність може завдати істотної шкоди довкіллю, адже не випадково її визнають протиправною та окремо виділяють у складі правопорушень ст. 15 коментованого Закону, що дає змогу сфокусувати на ньому увагу відповідних органів контролю та громадськості. Дальшим важливим кроком такого визнання мало б бути встановлення в ст. 91⁵ КУпАП адміністративної відповідальності посадових осіб суб'єктів господарювання, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності за його скоєння.

Висновки. Підсумовуючи результати запропонованого дослідження, зазначимо, що КУпАП містить комплекс норм, що дають змогу оперативно реагувати на порушення порядку оцінки впливу на довкілля, застосовуючи до винних осіб відповідні адміністративні санкції. Проте до цього Кодексу внесено не всі склади правопорушень, передбачені ст. 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», які потребують застосування до осіб, що їх скоюють, заходів адміністративного примусу. Зокрема, це такі правопорушення, як «підготовка завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи завідомо неправдивого висновку з оцінки впливу на довкілля», «неврахування у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля при прийнятті рішення про провадження планованої діяльності», «провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, без здійснення такої оцінки та отримання рішення про провадження планованої діяльності». Унесення цих складів правопорушень до КУпАП сприятиме посиленню ефективності адміністративної відповідальності у сфері оцінки впливу на довкілля.

Використані джерела:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984. URL: <https://rada.gov.ua/laws/show/80731-10/card4#History> (дата звернення: 13.02.2020).
2. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059> (дата звернення: 13.02.2020).
3. Капчук Д. Що не так в законі про оцінку впливу на довкілля. *Економічна правда*, 11.06.2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/06/11/637661/> (дата звернення: 13.02.2020).
4. Ленівський Р. Оцінка впливу на довкілля та інші екологічні засади роботи іноземного інвестора в Україні. URL: https://zib.com.ua/ua/139695-ocinka_vplivu_na_dovkillya_ta_inshi_ekologichni_zasadi_robot.html. (дата звернення: 13.02.2020).

5. Малишева Н., Третяк Т., Шемшученко Ю. Оцінка впливу на довкілля як інструмент охорони екологічних прав людини. *LexInform* (Юридичні новини України), 09.10.2018. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/> (дата звернення: 13.02.2020)
6. Третяк Т. Процедура оцінки впливу на довкілля у проекті Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». *Право і громадянське суспільство*. № 1. 2015. С.141–198. URL: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-10-2015/item/204-protsedura-otsinky-vplyvu-na-dovkillya-u-proekti-zakonu-ukrayiny-pro-otsinku-vplyvu-na-dovkillya-tretiak-t-o> (дата звернення: 13.02.2020).
7. Проблемні питання процедури ОВД: аналіз і пропозиції / О. Тарасова, О. Бондаренко, В. Шаравара, Г. Проців, Р. Гаврилюк, Д. Гулевець, І. Тимченко, С. Савченко, О. Гусев, К. Журбас. Київ: НЕЦУ, 2018. 16 с. URL: <http://necu.org.ua/wp-content/uploads/2018/12-OTvs.pdf> (дата звернення: 13.02.2020).
8. Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12. 2017 № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n79> (дата звернення: 13.02.2020).
9. Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n79> (дата звернення: 13.02.2020).
10. Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті: Закон України від 25.02.1991 № 534-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/534-14> (дата звернення: 13.02.2020).
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 №1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 13.02.2020).
12. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#n12> (дата звернення: 13.02.2020).

References:

1. Kodeks Ukrainy pro administrativni pravoporushennia vid 07.12.1984. N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/card4#History>. [in Ukrainian].
2. Pro otsinku vplyvu na dovkillia: Zakon Ukrainy vid 23.05.2017 № 2059-VIII. N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059>[in Ukrainian].
3. Kashchuk, D. Shcho ne tak v zakonі pro otsinku vplyvu na dovkillia. *Ekonomichna Pravda- Economic truth*, (11.06.2018). URL: <https://www.epravda.com.ua/colu-mns/2018/06/11/637661/>. [in Ukrainian].
4. Lenivskiyi, R. Otsinka vplyvu na dovkillia ta inshi ekolohichni zasady roboty inozemnoho investora v Ukraini. N. d. URL: https://zib.com.ua/ua/139695-ocinka_vplyvu_na_dovkillya_ta_inshi_ekologichni_zasadi_robot.html. [in Ukrainian].
5. Malysheva N., Tretiak T., Shemshuchenko Yu. (2018) Otsinka vplyvu na dovkillia yak instrument okhorony ekolohichnykh prav liudyny. *LekhlInform* (lurynychni novyny Ukrainy) - *LexInform* (Юридичні новини України) (09.10.2018). URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/>. [in Ukrainian].
6. Tretiak, T. (2015) Protседura otsinky vplyvu na dovkillia u proekti Zakonu Ukrainy «Pro otsinku vplyvu na dovkillia». *Pravo i hromadianske suspilstvo- Law and civil society*, 1, 141–

198. URL: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-10-2015/item/204-protse-dura-otsinky-vplyvu-na-dovkillia-u-proekti-zakonu-ukrayiny-pro-otsinku-vplyvu-na-dovkillia-tretiak-t-o>. [in Ukrainian].

7. Problemni pytannia protsedury OVD: analiz i propozyitsii (2018) O. Tarasova, O. Bondarenko, V. Sharavara, H. Protsiv, R. Havryliuk, D. Hulevets, I. Tymchenko, S. Savchenko, O. Husiev, K. Zhurbas (Eds.). Kyiv: NETsU. URL: <http://necu.org.ua/wp-content/uploads/2018/12-OTvs.pdf>. [in Ukrainian].

8. Poriadok vedennia Yedynoho reiestru z otsinky vplyvu na dovkillia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.12. 2017 No 1026. (2017) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n79>. [in Ukrainian].

9. Poriadok peredachi dokumentatsii dlia nadannia vysnovku z otsinky vplyvu na dovkillia ta finansuvannia otsinky vplyvu na dovkillia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.12.2017 No 1026 (2017) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-%D0%BF#n79>. [in Ukrainian].

10. Pro ratyfikatsiiu Konventsii pro otsinku vplyvu na navkolyshnie seredovyshche u transkordonnomu konteksti: Zakon Ukrainy vid 25.02.1991 No 534-XIV. (1991) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/534-14>. [in Ukrainian].

11. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 No 1700-VII. N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. [in Ukrainian].

12. Pro zatverdzhennia kryteriiv vyznachennia planovanoi diialnosti, yaka ne pidliahaie otsintsi vplyvu na dovkillia, ta kryteriiv vyznachennia rozshyren i zmin diialnosti ta ob'ektiv, yaki ne pidliahaiut otsintsi vplyvu na dovkillia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13.12.2017 No 1010. (2017) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1010-2017-%D0%BF#n12>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 20.02.2020

Комарницький В. М.,

доктор юридических наук, профессор,

ведущий научный сотрудник

научно-исследовательской лаборатории

по проблемам предупреждения, прекращения

и расследования преступлений территориальными

органами Национальной полиции Украины

Луганского государственного университета

внутренних дел имени Э. А. Дидоренко

(г. Северодонецк, Украина)

АДМИНИСТРАТИВНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ПРАВОНАРУШЕНИЯ В СФЕРЕ ОЦЕНКИ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ

Статья посвящена исследованию вопросов, связанных с регулированием административной ответственности в сфере оценки воздействия на окружающую среду. Акцентируется в частности внимание на проблеме определения составов административных правонарушений, которые посягают на установленный порядок проведения оценки воздействия на окружающую среду. Аргументированы предложения по

устранению пробелов и других недостатков в формировании этих составов в Кодексе Украины об административных правонарушениях.

Ключевые слова: оценка воздействия на окружающую среду, административное правонарушение в сфере оценки воздействия на окружающую среду, правовые экологические требования, административные санкции за нарушение законодательства в сфере оценки воздействия на окружающую среду.

Komarnytskyi V.,

Doctor of Legal Sciences, Professor,
Leading Researcher at the Luhansk State University
of Internal Affairs named after E. O. Didorenko
Research Laboratory on Crime Prevention,
Termination and Investigation by
Territorial Authorities of the National Police of Ukraine
(Sievierodonetsk, Ukraine)

ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF THE IMPACT ON THE ENVIRONMENT

The article is devoted to the study of issues related to the regulation of administrative responsibility in the field of environmental impact assessment. Such responsibility was introduced by the Law of Ukraine "On Environmental Impact Assessment" of 23 May 2017, which provided for the amendment of the Code of Administrative Offenses. As a consequence, the Code of Conduct has been formulated into relevant offenses, grouped into:

1) Art. 91⁵, which establishes responsibility for violations of the requirements of the legislation in the field of environmental impact assessment (for providing deliberately false or incomplete information about the environmental impact of the planned activity; violation of the requirements of the legislation for the implementation of the environmental impact assessment, including the public information and public order procedure discussion and consideration of its results; non-observance of environmental activities, environmental impact assessment, the decision on the proceedings of proposed activities and projects, etc.);

2) Art. 172⁹, which establishes liability for corruption-related environmental impact offenses (interfering with the preparation and delivery of an environmental impact assessment or decision to take into account the results of the transboundary environmental impact assessment; refusal of the territorial body authorized by law, the central executive body authorized to issue an opinion on environmental impact assessment on grounds not established by law, etc.);

3) Art. 212³ - established responsibility for violation of the procedure for the publication of information on environmental impact assessment, maintenance of the Unified register of environmental impact assessment.

These offenses within the Code of Administrative Offenses of Ukraine provide for the practical implementation of Article 15 "Responsibility for Violations of the Environmental Impact Assessment Legislation" of the Law of Ukraine "On Environmental Impact Assessment", which established the list of offenses in this field. In this list, an attempt was made to model as much as possible various variants of unlawful behavior in this field of public relations, and therefore it performs an important evaluative and orientation function in the formation of administrative sanctions for their commission.

Unfortunately, the potential of this list is not fully utilized. Not all the offenses are defined in Article 15 of the Law of Ukraine "On Environmental Impact Assessment" have been registered with the Administrative Code. These are the offenses, such as "preparation of a deliberately false EIA report or a deliberately false EIA conclusion", "failure to take due account of the results of an environmental impact assessment when deciding to carry out a planned activity", "carrying out a planned environment assessment activity", without carrying out such an assessment and obtaining the decision to carry out the planned activity. It creates unjustified gaps in the composition of the offenses in this area, does not provide a link between the declared intentions to combat specific unlawful actions in the environmental impact assessment process and the actual penalties for perpetrators. The article proves that the inclusion of these offenses in the Code of Administrative Offenses will enhance the effectiveness of administrative responsibility in the field of environmental impact assessment.

Keywords: environmental impact assessment, administrative offense in the field of impact assessment, legal environmental requirements, administrative sanctions for violation of legislation in the field of environmental impact assessment.

DOI:10.33766/2524-0323.89.172-186

УДК 342.951(477):334.722

Л. М. Попова,

доктор юридичних наук,

кандидат економічних наук,

професор кафедри фінансів та кредиту

Харківського національного університету

будівництва та архітектури

(м. Харків, Україна)

e-mail: Liliya.herman01@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8255-8363>

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19

У статті розглянуті особливості адміністративно-правового регулювання діяльності суб'єктів підприємництва в умовах пандемії коронавірусу COVID-19. Акцентовано увагу на тому, що підприємці обмежені у своїх діях у зв'язку із введенням карантину та режиму надзвичайної ситуації в Україні. Роз'яснено відмінності в трактуванні понять «надзвичайна ситуація» та «надзвичайний стан», а також особливості діяльності суб'єктів господарювання в першому та другому випадках. Проаналізовано деякі законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті з метою запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19, а також зроблено висновки щодо надання пільг для суб'єктів підприємництва та притягнення їх до відповідальності за порушення норм чинного законодавства.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, суб'єкти підприємництва, протидія пандемії коронавірусу, карантин, надзвичайна ситуація, надзвичайний стан, пільги, відповідальність суб'єктів підприємництва.